

Mpox, misstänkta eller konstaterade

Hitta i dokumentet

[Syfte](#)[Bakgrund](#)[Symtom](#)[Indelning av misstänkta och konstaterade fall](#)[Smittvägar/smittsamhet](#)[Patient](#)[Handläggning av misstänkta eller konstaterade fall](#)[Vårdrum i slutenvården \(klad I och II, högre smittrisk\)](#)[Vårdrum i slutenvården \(klad II, lägre smittrisk\)](#)[Undersökning och behandling](#)[Handläggning av misstänkta fall under kvälls/helgtid](#)[Transport](#)[Personal](#)[Skyddsutrustning](#)[Provtagning för viruspåvisning](#)[Städ, tvätt och avfall](#)[För mer information](#)[Utbrottsinformation \(Folkhälsomyndigheten\)](#)[Sjukdomsinformation om mpox](#)[Uppdaterat från föregående version](#)

Syfte

Detta är en vårdhygienisk rutin med syftet att förhindra smittspridning av mpox i vårdmiljö.

Bakgrund

Mpox är en sällsynt zoonos, det vill säga en sjukdom som kan överföras mellan djur och människa. Virusnet kan även överföras mellan människor. Mpox delas upp i två typer, klad I och klad II. Klad I är sannolikt kopplad till högre risk för allvarigare förlopp än klad II samt förefaller vara mer smittsamt.

Under 2022 spreds mpox klad II för första gången i större utsträckning utanför Afrika i ett globalt utbrott som huvudsakligen omfattat män som har sex med män (MSM) och där smittan har spridits främst via sexuella kontakter.

Sedan hösten 2023 pågår en omfattande spridning av mpox klad 1 i centrala Afrika. I detta utbrott har smitta huvudsakligen skett mellan hushållskontakter och de flesta fallen har identifierats bland barn yngre än 15 år.

Mot bakgrund av ovan är uppgifter i anamnesen viktiga för att belysa vilket utbrott ett misstänkt fall kan tillhöra.

Sjukdomen är allmänfarlig, anmälningspliktig och smittspåringspliktig enligt Smittskyddslagen.

Symtom

Symtomen kan skilja sig beroende på vilket sätt smittan har överförts. Dessa symtom är vanliga vid icke-sexuell smitta:

- Blåsor eller sår, ofta på bålén, armar, ben, händer och fötter

Man kan utöver detta få:

Vårdriktlinje: Mpox, misstänkta eller konstaterade

Fastställd av: Regional samordnande chefläkare, Fastställt: 2025-02-18

Huvudförfattare: Melin Ellinor ADH MIB

Medförfattare:

OBS! Utskriven version kan vara inaktuell.

Senaste versionen hittar du via intranätet under "styrande dokument" eller vårdgivarwebben.

- feber
- ont i huvudet och i musklerna
- svullna lymfkörtlar

Vid sexuell smitta är dessutom följande symtom vanliga:

- Blåsor eller sår i ansiktet, eller i och runt munnen och i halsen
- Blåsor eller sår på och runt könsorganen och runt analöppningen
- Problem med avföring, till exempel diarré, och svårigheter att kissa
- Smärta runt analöppningen och i ändtarmen
- Tyngdkänsla i nedre delen av magen och i bäckenet

Sjukdomen kan orsaka mycket smärta och obehag, men läker i regel av sig själv inom två till fyra veckor. Vuxna immunfriska personer blir sällan allvarligt sjuka. Det förekommer att personer med mpox behöver läggas in på sjukhus, för att de exempelvis haft svårigheter att äta på grund av smärtsamma blåsor i munnen.

Yngre barn samt gravida och personer med nedsatt immunsystem bedöms ha större risk att bli allvarligt sjuka om de smittas med mpox.

Indelning av misstänkta och konstaterade fall

Alla som provtas med misstanke om mpox delas in enligt nedan baserat på anamnes.

- Alla patienter vars smitta kan ha samband med Demokratiska Republiken Kongo eller andra länder med spridning av klad I, hanteras som misstänkt smitta av klad I.
- Övriga patienter som misstänks ha smittats med mpox hanteras som misstänkt smittade av klad II.

Smittvägar/smittsamhet

Smitta överförs genom direkt och indirekt dropp- och kontaktsmitta vid nära kontakt via kroppsvätskor, sår och blåsor eller material och föremål som är kontaminerade. Luftburen smitta anses osannolik men kan i nuläget inte uteslutas.

Inkubationstiden är vanligtvis 6–13 dagar men kan vara både kortare och längre (upp till 21 dagar).

Indelning efter risk att smitta:

1. Högre smittrisk

- Patient med misstänkt eller bekräftad diagnos mpox klad I
- Bekräftat fall av klad II som har allmänsymtom eller luftvägssymtom och utbredda utslag.

2. Lägre smittrisk (gäller endast klad II)

OBS! Utskriven version kan vara inaktuell.

Senaste versionen hittar du via intranätet under "styrande dokument" eller vårdgivarwebben.

- Patienter som provtas med misstanke om mpox och som har genitala eller perianala utslag eller blåsor, men inte allmänsymtom eller luftvägssymtom
- Alla som provtas för mpox klad II och inte faller under ovanstående punkter

Patient

Handläggning av misstänkta eller konstaterade fall

Om en patient söker via exempelvis primärvård, STI-mottagning eller ungdomsmottagning för bedömning av genitala sår eller blåsor ska [skyddsutrustning](#) användas och en primär bedömning göras.

Vid klinisk eller epidemiologisk misstanke om mpox bör provtagning/handläggning i första hand ske på Infektionsmottagning, alternativt STI-mottagning. Mottagande enhet kontaktas per telefon via sjukhusets växel, tel. 035-13 10 00/ 0340-48 10 00, gällande eventuell remittering.

Vid strikt genitala sår kan bedömning och provtagning för mpox ske på STI-mottagning på behandlings- eller undersökningsrum med stängd dörr.

Provtagning av generaliserade sår för mpox eller patient som bedöms i behov av inläggande vård ska ske på infektionskliniken på mottagningsrum med stängd dörr.

Vårdrum i slutenvården (klad I och II, högre smittrisk)

- Inläggande vård ska i första hand förläggas på infektionsklinik i eget rum med specialventilation för luftburen smitta
- I andra hand kan inläggning ske på infektionsklinik i enkelrum med anslutande förrum och eget hygienutrymme

Vårdrum i slutenvården (klad II, lägre smittrisk)

- Enkelrum med eget hygienutrymme

Undersökning och behandling

- Underrätta mottagande enhet i förväg och påtala gällande hygienrutiner.
- Patienten ska inte vänta i gemensamt väntrum. Tid och lokal bokas så att mottagande enhet omhändertar patienten direkt vid ankomst för att undvika att andra patienter exponeras.
- Behandling/undersökning ska ske med stängd dörr.

OBS! Utskriven version kan vara inaktuell.

Senaste versionen hittar du via intranätet under "styrande dokument" eller vårdgivarwebben.

Handläggning av misstänkta fall under kvälls/helgtid

När provtagning av medicinska skäl måste ske skyndsamt och möjlighet inte finns på infektionskliniken får detta ske på akutmottagningarna enligt:

- Vid klinisk eller epidemiologisk misstanke om mpox kontaktas infektionsbakjour via sjukhusets växel, tel. 035-13 10 00/ 0340-48 10 00, för ställningstagande till om provtagningen är akut och måste ske på akutmottagningen (helgdag) eller kan ske på infektionsmottagningen nästkommande vardag.
- I de fall provtagning, av medicinska skäl, måste ske skyndsamt under kvälls/helgtid och möjlighet inte finns på infektionskliniken, sker provtagning för mpox i specificerad lokal på akutmottagningarna enligt följande:
 - HSH: S1 mottagningsrum med separat ingång utifrån
 - HSV: Saneringshallen med separat ingång utifrån
- Luftburen smitta anses osannolik men kan i nuläget inte uteslutas. Därför ska all passage till och från rummet ske från utsidan.

Transport

- Patienten kan transporteras i korridorer inom sluten- och öppenvård.
- Transportören ska använda [skyddsutrustning](#).
- Säkerställ att andra personer inte utsätts för smitta.
- Patient bör förses med munskydd. Patient instrueras även i host- och handhygien samt förses med engångsnäsduk och plastpåse för uppsamling av upphostat sekret. OBS! Handdesinfektion.
- Vid ambulanstransport ska luckan mellan förarhytt och vårdutrymme vara stängd och personer i vårdutrymmet ska använda [skyddsutrustning](#).
- Patient med [lägre smittrisk](#) kan färdas med allmänna kommunikationsmedel eller med taxi om kopporna är täckta med kläder. Förekommer koppor i ansiktet eller på händerna, eller om patienten har [högre smittrisk](#), bör transport ske med ambulans.

Personal

Antal personal som deltar i vårdnära arbete av patienten ska begränsas och deras namn noteras. Gravid personal ska inte delta i patientens vård.

Skyddsutrustning

Smittförebyggande åtgärder (klad I och II, högre smittrisk)

Tillämpa alltid [basala hygienrutiner](#) med följande tillägg:

OBS! Utskriven version kan vara inaktuell.

Senaste versionen hittar du via intranätet under "styrande dokument" eller vårdgivarwebben.

- Personlig skyddsutrustning:
 - [Andningsskydd](#) (FFP2, FFP3, N95 och KN95) under hela vistelsen i vårdrummet. Ska tas på och av utanför vårdrummet.
 - Visir eller skyddsglasögon
 - Långärmat plastförkläde
 - Undersökningshandskar som sluter tätt mot förkläde används vid patientnära vårdmoment - handdesinfektion före och efter handskanvändning
 - Patient som kan, bör använda kirurgiskt munskydd
 - Hudlesioner hos patienten ska så långt det är möjligt vara täckta

Smittförebyggande åtgärder (klad II, lägre smittrisk)

- Personlig skyddsutrustning:
 - Kirurgiskt munskydd klass IIR.
 - Visir eller skyddsglasögon
 - Plastförkläde
 - Undersökningshandskar används vid patientnära vårdmoment - handdesinfektion före och efter handskanvändning
 - Hudlesioner hos patient ska så långt det är möjligt vara täckta

Provtagning för viruspåvisning

- Se [analysförteckning](#) mpox
- Även prover för andra analyser (så som prover från det aktuella såret för bakterieodling eller annan viruspåvisning) kan tas samtidigt och skickas till laboratoriet på sedvanligt sätt.

Städ, tvätt och avfall

Gäller vid både misstänkta och bekräftade fall:

- Använd skyddsutrustning inklusive andningsskydd vid såväl städning som vid omhändertagande av tvätt och avfall; se [skyddsutrustning](#).
- Städning med rengöringsmedel och vatten samt med alkoholbaserat ytdesinfektion (på kritiska punkter/tagytor) ska ske dagligen samt oftare vid behov.
- Sängkläder och dylikt hanteras varsamt för att undvika uppvirvling av dammpartiklar.
- Tvätt hanteras som Risktvätt*.
- Avfall hanteras som [Farligt Avfall](#).
- Förslut tvätt- och avfallssäck i behandlingsrum/undersökningsrum/vårdrum.
- Vid utskrivning/flytt av patienten städas vårdrummet (inklusive toalett och eventuella förrum) enligt kategori 3 (samma som MRSA, VRE och ESBL-CARBA). Se [Slutstädning](#) av vårdplats/vårdrum inom hälso- och sjukvård i Region Halland.

För mer information

[Utbrottsinformation](#) (Folkhälsomyndigheten)

[Sjukdomsinformation om mpox](#)

OBS! Utskriven version kan vara inaktuell.

Senaste versionen hittar du via intranätet under "styrande dokument" eller vårdgivarwebben.

Gäller för: Region Halland

[Informationsmaterial om mpox för nedladdning och spridning](#) (Folkhälsomyndigheten)

[Vägledning för vårdhygieniska rutiner i sjukvården gällande mpox](#) (Folkhälsomyndigheten)

[Smittskyddsblad](#)

[Säkerhetsdatablad smittämnen - mpox](#)

* Risktvätt = Upplösbar plastsäck i röd plastsäck (Max 2 upplösbara säckar/röd plastsäck). Röd plastsäck märks med etikett "RISKTVÄTT". Ange vårdinrättning och enhetens namn och datum.

Uppdaterat från föregående version

2025-02-06 Förändring under rubriken "Handläggning av misstänkta eller konstaterade fall" där Infektionskliniken nu nämns som de man i första hand ska kontakta.

2026-04-02 Uppdaterat länkar. Faktagranskat.